

[Steenholdt]

Grønland lever under vilkår, som muligvis kunne blive bedre ved direkte politisk kontakt. Med andre ord, hr. justitsminister: Tøv ikke for længe, før De besøger Grønland.

Spørgsmålet om anbringelse af grønlandske kriminelle i Herstedvester dukkede op på ny i forbindelse med Retsudvalgets rejse i Grønland. Spørgsmålet dukker gerne op, når de mennesker, der til daglig må slås med problemerne, har haft kontakt med danske politikere. Det er både godt og ondt, at problemet rejser.

Det er godt, fordi vi bliver mindet om, at det er væsentlige ting, vi må tage stilling til. Vi kan ikke blive ved med at udsætte politisk stillingtagen til problemet.

Det er ondt, dels fordi problemet rejser som kritik af det bestående. Uden dokumentation for påstandens rigtighed mener man gerne, det er forkert, at de grønlandske kriminelle anbringes i Herstedvester. Netop det, at ordningen på forhånd dømmes til at være uacceptabel, rejser følelsesmæssige reaktioner især blandt dem, som familiemæssigt eller på anden måde berøres af den bestående ordning. Det er endvidere uheldigt, at der vækkes forhåbninger, som muligvis ikke kan honoreres, når det kommer til stykket.

Det er min opfattelse, at der nu må foranstaltes en dybtgående undersøgelse af problemet. Vi politikere har reelt ikke mulighed for at tage forsvarlig stilling til spørgsmålet, før der ligger kendsgerninger på bordet. Jeg agter at fremsætte forslag om, at der nedsættes et sagkyndigt udvalg til at undersøge ordningen i alle dens aspekter. Det samme gælder de evnesvages anbringelse i danske institutioner.

Jeg startede med at udtrykke min glæde over de besøgende fra Danmark. Det gælder ikke én kategori af besøgende fra Danmark: Vi vil meget gerne være fri for at være værter for eventyrere og ekspeditionsfolk, - som uden vægtig grund tager til Grønland, klatrer i fjeldene og krydser indlandsisen. Det er meget belastende for det betrængte grønlandske samfunds funktioner såsom trafik- og redningstjeneste. Bare de dog ville bruge andre metoder for at komme i Guinness Rekordbog.

I øvrigt vil jeg gerne takke regeringen og Folketingets medlemmer for et godt og frugtbart samarbejde i det forgangne år. Lad os håbe, det fortsætter i det nye folketingsår.

Rosing (S):

Et nyt folketingsår er begyndt, hvor mange afgørende spørgsmål skal sættes på plads, spørgsmål, som kommer til at berøre ikke kun Danmark, men også andre dele af riget, til eksempel Grønland.

En ny samling er netop også blevet åbnet i det grønlandske Landsting. Og også her venter vi gennemført vigtige beslutninger, som vil medføre mærkbare konsekvenser for os, der bor på denne verdens største og nordligste ø.

To hidtidige modpoler i grønlandsk politik har fundet sammen i et godt og stilfærdigt samarbejde. Det har betydet et roligt klima i et ellers turbulenspræget grønlandsk politisk vejr. Her, ti år efter hjemmestyrets indførelse, er det med stor sindsro jeg kan fortælle Tingets medlemmer, at der i dag hersker politisk ro og stabilitet i Grønland.

Det er lykkedes at stabilisere Grønlands økonomi. Tiden med store underskud og finansieringsproblemer er overstået. Og for at fastholde denne positive udvikling er vi fast besluttet på at styrke den stramme økonomiske styring for at opnå balance mellem vort samfunds formåen og de langsigtede politiske mål om større selvbestemmelse og udvikling på egne præmisser.

En af de store forhindringer for at nå frem til en balanceret udvikling er, hvad jeg vil betegne som den største skamplet i rigsfællesskabet siden kolonitidens officielle ophør i 1953: det såkaldte fødestedskriterium, altså bestemmelsen om, at folk, der er født i Grønland, uanset hvor kvalificerede de end måtte være, skal aflønnes ringere end folk, der er født i Danmark.

Denne skamstøtte, der har forårsaget store spændinger mellem de to befolkningsgrupper og har modarbejdet en harmonisk udvikling på vort lands betingelser, må og skal fjernes. Danske organisationer med tilkaldt arbejdskraft som medlemmer har indset det totalt antiprogressive element i denne uordning, og dermed er vel den værste hindring for lige løn for lige arbejde fjernet. Herfra skal lyde et anerkennende skulderklap for denne nye stil.

Jeg ser frem til, at dette ubehagelige ord, »fødestedskriterium«, fjernes fra den store danske ordbog senest ved de næste overenskomstforhandlinger om to år.

Et af de områder, som ifølge hjemmestyreaftalen vedbliver at være et statsanliggende, er